

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

znaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročalna se pošilja opravištrva v dlužnem zamenišču (Enabenzeminar). — Določniki tiskovnega dvalstva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liate prodaja knjigar Novak na velikom tgu po 5 kr. — Rokopis! se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zanimajmo se za Družbo sv. Mohora!

Ako se Slovenci smemo s čim ponosati, je to gotovo in v prvej vrsti družba sv. Mohora v Celovci. Takšne družbe, ki bi za primeroma majhno število ljudstva, okolo 1 $\frac{1}{2}$ milijona duš, toliko delovala, nima kmalu kateri drug narod na svetu. Lani je štela 28,502 udov, največje število do sedaj. Za boren goldinar, prav za prav za 94 kr., ker vzame kolek za Koledar 6 kr., prejel je vsaki ud 6 lepih koristnih knjig in je torej šlo mej narod od škofovske palače do skrite bajte kde v planinah 171.012 knjig. Kar je pa še posebič povdarjati, je to, da so knjige našemu narodu zelo primerne. One uterjujejo ljudstvo v sv. katoliškej veri, krepijo nrvstveni čut. Na dalje poučujejo, razveseljujejo, kratkočasijo. Sploh bistrijo um, blažijo srce in vnemajo za slovensko domovino. In zato rečemo: družba sv. Mohora je nam Slovencem od Boga obilo blagoslovljeni, srečno in uspešno delujoči zavod za pravo narodno omiko in vsestranski napredek.

Ker je navedeno gola resnica, katerej pri-trdi vsak pameten Slovenec, zato je tudi vsakega domoljuba sveta dolžnost, da se za ovo družbo zanima in jo podpira vsestranski. Opozoriti hočemo še le na nekaj, namreč, da sedaj sovražniki naše vere in narodnosti na tisoče nemških, slabih, ničvrednih, nevarnih knjig in knjižur v naše ljudstvo psejo. Zlasti nemški šulvereinovci kar besnijo sejajoč tujo ljuliko mej našo pšenico. Kolporterjev mrgoli po deželi, ki raznašajo tuje, največ prajzovske knjige, podobe itd. Po naših mestih pa skoraj nikder ni najti slovenskega knjigotržca. Najbolje sredstvo proti omenjenemu spridovanju našega naroda — je družba sv. Mohora. Poslužujmo se torej tega sredstva. Za letos je uže skrajni čas.

Z zadnjim dnevom meseca februarja se sklne nabiranje družbenikov. Naj se torej vsak podviza ter naglasi pri dotičnem župnijskem predstojniku ali dekanijem ali drugem poverjeniku!

Knjige za letos so zopet izvrstne, dobro izbrane namreč: 1. Življenje preblažene Device Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa (pisatelj razlaga: praznike, bratovščine, redove Mariji in sv. Jožefu posvečene); 2. Slovanska apostola sv. Ciril in Metod (primerna knjiga tisočletnici smrti Metodove); 3. Zgodovina sv. katoliške cerkve (od Gregorja VII. do Lutra); 4. Slovenski Pravniki (o sodnijskem postopanju, pričah, prisegah itd.); 5. Slovenske večernice (povest „Dorica“) in 6. Koledar za leto 1886.

Največ udov šteje Ljubljanska škofija, namreč 10.643, zatem pa naša Lavantinska, 9019. Blagi poverjeniki in domoljubi slovenski bodo gotovo skrbeli, da se ovo lepo število jim v čast, narodu v blagor ohrani, še bolje pa: pomnoži. Zgodi se!

Desterniški.

Gospodarske stvari.

Gruške obcestnice.

III. 20. Gruška divjakinja. (Wildling von Einsiedl.)

Je izvrstna gruška moštnica, ki se do prihodnjega poletja drži in posebno trpežno, izvrstno, ovočno vino daje. Drevo postane veliko, doseže starost od 100 in več let in je za mrzle kraje kakor vstvarjeno.

21. Gruška jesenka. (Herbstmehlingsbirne.)

Je bolj drobička, podolgovata, žolta gruška, ki jeseni dozarja in ki je za gospodarstvo velike vrednosti. Tudi surova je vžitna. Drevo prekomerno obilno rodi, postane veliko in staro kakor hrast.

22. Gruška oroslanka. (Gelber Löwenkopf.)

22. Gruška galovka. (Gallusbirne.)

21. Gruška grozdana. (Träublingsbirne) se daje tudi za mrzle kraje priporočati in dajejo izvrstno pijačo.

Štajerski mašancelj.

(Dominik Č. Jnik.)

III. Zdaj poznate, dragi Slovenci, našo jabelko, posebno v Slovenskih goricah, kder so ga letos toliko prodali; samo v jedni fari vem, gotovo nad 1000 polovnjakov, in plačuje se že po 10 fl., je to 10.000 fl., in v celih Slovenskih goricah ne bo prenapeto reči, da so kupci samo za toti sad pustili 100.000 fl.

Zdaj pa vprašam, kako hvaležnost so slovenski sadjerejci že pokazali do svojih ljubih sadnih dreves?

Že je šlo zadnje leto 1884 h koncu ali dozdej še ni bilo videti, da bi le kateri posestnik jedno drevesce zasadil ali saj prostor za spomlad pripravil, tem menje, da bi drevesa snažili, čistili, gnojili, pred zajci varovali, dokaj je že poglodianega. Merite, kopljite jame na praznih prostorih, katerih še je prezadosti videti; železnica se tudi bliža in kupčije s sadjem bo zmiraj več; pijača je tudi dobra, zdrava, na Dunaji že tolklo v butelkah za bolne prodavajo; posušenega sadja pa je v obče premalo, čeravno bi marsikteri ga že lahko imel za živež in prodajo. Usmili se vam vaša živina, ako je bolna, usmili se vam naj tudi sadje in drevje; ako je živina krulava, garjeva, slabo postrežena, bo hirala, poginila: tako hira, poginjava tudi sadno drevje. Koliko je videti polomljenih vej, mrčes lazi po drevesih, lim (bela omela) ga zajedava, ali to ni nemarnost? Poboljšajte se tukaj in poprimite se umnega sadjarstva, sebi v korist, domovine v lepoto.

Kako otrobi z največim pridom pokladati.

Priporočajo otrobi poprej nekoliko popariti in jim namesto vode kislega mleka ali matude primešati. Množina dušika ali gajilca, ki ga imajo otrobi v sebi, pride večidel od vlečica. Vlečice je sam na sebi težko prebavljiv, z vodo pa, v kateri je kaj natrona raztopljenega, je lahkajše prebavljiv. Mlečna kislina nareja vlečice tudi lahkajše prebavljiv, zato je namakanje otrobov z matudo ali mlekom gotovo velike vrednosti za popolno izporabo njihovo. Navadno se otrobi med rezanje ali pa pijačo potrosijo, kar pa njihovo popolno izporabo nikakor ne zagotavlja. Po pravici se toraj priporoča 24 ur predno se otrobi živini položé, v kakem sodčku ali drugi pripravnici posodi, s toplo vodo namočiti in nekoliko kvasa pridjati. Posoda mora na kakem toplem kraji stati n. pr. blizo komna ali ognjišča do drugega jutra.

Dopisi.

Iz Konjic. (Še nekaj o volitvah.) Srenjske volitve bile so v marsičem prav poduljive. Jasno se je kazalo, da smemo v vsem se zanašati na one može, ki „Slov. Gospodarja“ čitajo. Nova ves, Polena, Konjiška ves so se posebno odlikovale, tam so skoraj sami korenjaki in le malo je omahljivcev, dočim so Žečani, Leskovečani, Hebenstreitovci in Dobravčani večinoma samo na trebuh gledali in si ga bojda tudi dobro nabasali. Nekateri pa vendar pri nemčurjih niso dosti dobili, ampak so še našo mizo obrajtali. Seveda je tudi v slednjih vaseh značajnih, izvrstnih mož, ki se niso dali omamat n. p. Potočnik, Zajc itd. — Bukovle in Gabrovle so tudi precej dobro se vedle. Najhuje s trebuhom za kruhom silihi so pa naši rokodelci. To je zares žalostno, ali čuditi se ni, kajti so ogromni duševni revčeki. Ničesar ne čitajo pa tudi nič ne razumejo, časopisi ali knjige so jim deveta briga; jesti in piti, a to obilno in zastoj jim gre nad vse. Da so s nemškutarji potegnili, to jim je slobodno, pa da so grdo proti nam rogovilili, kmete obirali, plašili, jim listke pulili in druge usiljevali, to jim štejem v sramoto. Sicer se pa bodemo začeli vesti po gaslu svoji k svojim. Povedati še moram, da so si naši nasprotniki vrle agitatorje in korteze izbrali. Med njimi bilo je nekoliko takih, ki so se večkrat proti 7. božji zapovedi pregrešili in zato v luknjah pokorili. V Žečah so pa v krčmi naši bahači pili, se objemali in bratili z ljudmi, katerih se trezni sramujejo! Največ si je prizadeval, da bil bi izvoljen, naš usnjari, pa žalostno propal. Jezo si ji hladil, kakor je mogel.

Iz Mahrenberga. (Molitev.) Vuhrečanom bode menda boljše, ker mora dečica na komando šulvereinskega podučitelja „zum Gebet“ pred šolo nemški moliti. Nimate li duhovna, kateri bi vaše otroke v maternem jeziku moliti učil? Ali vas je vže zapustil vaš župnik? Reč je drugače. Od nekdanj se je v šoli slovenski molilo, le pred kratkim je zapovedal šulvereinski podučitelj nemško molitev. Uboga dečica ne sme toraj v tistem jeziku Boga moliti, v katerem svoje ljube starše kliče. Ali to ni nezaslišano od človeka, ktera nima nobene pravice, pa tudi ni izkušen iz veronauka, kakor njegovo spričevalo kaže. Posvetnjak kdorkoli bodi, nima pravice, ne oblasti o verskih rečeh kaj zapovedovati, ali pa prepovedovati, to pripada duhovnej oblasti. Dečica sama je prišla se pritoževati h č. g. župniku. Hitro vkaže ta g. nadučitelju, da podučitelju prepove nemško molitev. Svoje glavnež pa ostane pri svojem. Sedaj naznani g. župnik nadzorniku. Naš ljubeznjivi inšpektor menda ničesa ni odgovoril, zato pa je g. župnik vse velč. knezoškofijstvu pred-